

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Interesantă”, „Foaia de glume”, „Bobirnaci” și broșurile „Spicuri Economice”, e: pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economiști: pe un an 6 cor. la an „Lib.” cu „Foaia Int.” pt. economiști 5 cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Foaie națională politică.

o o o

Apare în fiecare JOL.

Insertiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce se dau de mai multe ori, să fac reduceri de taxă

Insertiunile ca și abonamentele, să plătesc înainte.

— Manuscrisurile nu să dau înapoi. —

„Nebunie austriacă”...

Cea mai sfătoasă dintre foile din Pesta, stilul guvernului, slujnica Budapesti Hirlep, e cătrănită rău în numărul său dela 25 No-
vembre.

De ce? Pentru că în Austria s'a înființat o nouă Societate politică, care are de scop: prefacerea peste tot a acestei împărății austro-ungare, — stricând felul ei de așezare de azi, și având a o pune pe alte temelii, despre care noua Societate crede că vor fi singurele mîntuitoare ale împărăției! Căci pe temelurile pe care azi stă, ea merge spre cea mai hotărîtă prăpastie, de care are să se zdrobească! Așa spun cei din noua Societate.

Și cum vreau s'o ferească? Simplu de tot: Să se aducă în țară astfel de stări nouă de lucruri, cari să mulțumească pe toate popoarele deopotrivă. În locul cuvîntului după care s'a cîrmuit până azi împărăția asta: „*divide et impera*” (imparte și poruncește!), se vie la rînd deplină, deopotrivă îndreptățire a tuturor popoarelor ei!

Nici un drept mai mare unei națiuni decît celelalte, nici o apăsare (prigonire) națională! Asta, — zic ei, — e adevărata politică austriacă!

„Iar fiindcă vedem, — zic ei mai departe, — că rădăcina tuturor năcazurilor noastre, zace în domnia maghiară, în nenorocitul dualism (domnia alor două națiuni peste toate celelalte în împărăție), în greșita împărțire a provinciilor, a căror hotare nu mai sunt una cu hotarele naționale, ci ele sunt toate calisce, temniți, pentru felurile popoare strimbrate în ele, de aceea zicem: jos cu gospodăria asta maghiară!”...

Și așa mai departe.

De aceea patrioții din Pesta își suflcă poalele și se pune în poziție de războiu față de noua apostolă din Austria și îi ocărăște, de mai mare dragul.

E și formarea noii Societăți, care se numește „*Gross Oesterreich*” (Marea Austrie), un mult grăitor și prorocitor semn al vremilor!

Politicienilor unguri înțelegem că nu le prea place. Dar multe nu le au plăcut lor în timpul din urmă din cele ce s'au petrecut prin vecini de ei, dar care totuși s'au întimplat, — și și mai multe nu le vor plăcea în viitor, care totuși se vor întimpla!

Unele-altele.

Viena îi mai netezește și pe ei..

În Pesta politicușii unguri, tîsziști cu koșuliști, nici nu se uilă unii la alții decît chioris și mușcîndu și buzele proprii fiindcă nu pot mușca unul din carnea viei a celuilalt. Cînd se întîlnesc în dietă, să lovesc unii pe alții ca cu fulgere!

Acum că „Delegațiunile” (dieta împărăției, cum am zice, în care intră 60 de deputați aleși pe sprinceană de dieta Austriei și 60 de a Ungariei) s'au întrunit în Viena, — lumea se aștepta ca tigrii din Pesta să sară și acolo în Viena unul asupra altuia și să se muște, cum o fac acasă de ani de zile. Cînd colo „Budapesti Hirlep” e silit să laude purtarea cea cum-pălată, blindă — frumoasă, a koșuliștilor din împotrivire, pe care au avut-o în sfaturile Delegațiunilor!

„Părțile războite ale politicei maghiare — zice numita gazetă, — cari acasă se asviră unele asupra altora cu patimă de mîncători de oameni; și dacă se întîlnesc undeva își întorc fața de cătră olaltă, ca să nu trebuiască să-și deie binețe, — în Casa Ungară din Viena, au încăput prietinește unii lingă alții și au dus discuții cu miez despre politica din afară a Austro-ungariei... Fețele cele moroase din Casa Ungară din Pesta, aici (în Viena) se imblînzesc, se în în formele buneii cuvințe unul față de altul...” etc.

O fi. Căci așa-i în toate. De ești între oameni veseli, te faci și tu vesel, de ești între moroși, pururea triști, se lipește și de tine tristețea; între proști te prostești, între luminași te luminezi și tu. Și Ungurii noștri, acasă în Pesta lor, precum vedeși, cîl de proști, ajunși în Viena să lipește și de ei macar așa pe-o zi, cîl stau în împărăteasca cetate, cultura și sineța vieneză. E cam același lucru ca pe vremea împăratului Iosif al II-lea, care chema uneori la prînz și pe nemeșii Ungariei. Și acești nemeși care acasă să vede că țineau bă-

gău și scuipau ca și cocișii lor, — în Viena erau neasămănat mai faini, mai presus ca acasă! La masă la împăratul nu mai scuipau pe jos — dacă le pusesse tablă cu scrisoare care să le sară în ochi, că — nu se cuvîne să scuipe prin casele împăratului. — Așa și acum, îi civilizează Viena cea urgisită.

Ungurilor nu le place de Ottokar Czernin.

În sfatul comisiei care pregătește lucrurile pentru ședința cea în plin a delegațiilor, Apponyi a luat oarecum la întrebare pe ministrul de externe și pe guvernul ungar pentru că au numit la București de ambasador, ministru al împărăției, pe un om ca Ottokar Czernin, despre care se știe că nu-i are pe Unguri la inimă, doar a scris articli și cărți privind politica mare a împărăției, și în aceea lovea cu multă înverșunare în Unguri și în politica lor, numind politica de uniție maghiară și idea de stat național maghiar, o ficțiune (vedere de vis bolnav), domnia Ungurilor în Ungaria lirănia celor pușini asupra celor mulți. Întrebă: Poate fi acest domn, care vrea așazicînd răsturnarea petrilor de temelii ale vieții naționale maghiare, omul de încredere, ambasadorul împărăției, și astfel și al Ungariei, chiar la București?! Doar asta este de adreptul încurajarea unor porniri primejdioase, față de cari trebuie să pășim!..

Tisza l'a mîngăiat pe Apponyi, că deși e drept că Czernin a scris Cartea aceea cu multă paprică sub nasurile maghiare, dar acum fiind în slujbă cu răspundere, trebuie să facă politica pe care guvernele țărilor în a căror nume e trimis, o fac.

Adecă se mîngăe că ambasadorul își va schimba părerile ce le avea, și se va prefăce în credincios al politicei pe care o numise o ficțiune... Să mîngăe fiindcă a împedeca numirea lui, nu au putut.

Interesant e și faptul, că noul ambasador chiar în acele zile a plecat la București, să-și cupîndă noua înaltă deregătorie.

Regimentele din Bosnia

erau pîn' acum ținute oarecum osebite de cealaltă armată austro-ungară. Fiindcă Bosnia-Herțegovina era proprietate turcească și Austro-ungaria spunea, pînă acum

4 ani, că ea a intrat în Bosnia numai pentru a face pace, — apoi nici oștile ce le recruta acolo, nu le putea numi ale sale deplin. De recrutat trebuia să se recruteze și acolo, că nu putea lăsa o țară întreagă să nu slujească în armată, dar trupele recutate acolo le numea: Regimente bosniace și purtau numărul 1. 2. 3. 4. bosniac.

Acum că Bosnia Herțegovina a fost intrupată de tot la Austro-ungaria, Turcia și-a perdut și umbra de stăpînire asupra lor, ba acum s'a depărțat Turcia de ele încît trei țări ar trebui să treci din Bosnia'n jos spre Răsărit, ca să mai dai mîna cu Turcia, din a cărei trup făceau pînă de curînd parte, — acum s'a pus și conducerea armatei noastre să intrupeze și oștile din Bosnia celelalte armate a împărăției! Ele nu să vor mai numi „regimentele bosniace 1, 2, 3, 4,” ci vor purta numele de Regimentul de infanterie 103, 104, 105 și 106, (căci pîn' acum erau numai 102 regimente de infanterie). Capătă și haine întru toate la fel cu celelalte regimente, — doar că pe turci îi osebesc în cîte un batalion al lor, dîndu li-se dreptul a-și purta, în loc de șapca obicinuită, fesul lor roșu, semnul religiei lor. Ba și haina va fi deosebită de a infanteriei noastre.

O ceată de învățați români poștiți la Belgrad.

Poporul romîn și cel sîrbesc, chemate prin soarte și prin interesele (trebuințele, foloasele) lor a-și fi preline și spriginitoare, — încep a-și da semne de caldă prelinie unul altuia.

Un astfel de semn și cel următor: La Biserica Madona Dudu din Craiova, în România, s'a găsit un clopot, care a fost dăruit de unul din strămoșii Regelui sîrbesc de acum. Conducerea așezămintelor Madona Dudu (care are și biserica din vorbă) a înștiințat pe Regele Petru al Sirbiei, că îl dăruiește cu plăcere acest clopot de care se leagă plăcute aduceri aminte din trecutul familiei sale. Regele sîrbesc a răspuns că se bucură de această dăruire ce i-se face de Românii craioveni, și își arată dorința, ca înșși efortii (conducătorii) așezămintului craiovean, să meargă în persoană la Belgradul Sirbiei.

cind va sosi acolo și prețiosul dar, — căci Regele dorește a-i avea la Curtea sa în aceea zi, ca oaspeți. Dar Domnul sîrbesc și-a arătat dorința, ca printre oaspeții craioveni să fie și învățatul profesor de istorie dela București Nicolae Iorga și P. C. Sa Dr. Lungulescu dela Madona Dadu din Craiova.

Pe urma acestei invitații, dl prof. Iorga și trimișii Craiovei, au plecat Sîmbăta trecută la Belgrad, unde societățile culturale sîrbești i-au primit cu mare însufleșire, cu muzici militare, cu alaiu frumos.

Duminecă oaspeții români au fost primiți de Regele Petru, care le a mulțumit de luarea lor aminte și i-a oprit la prînz.

Primirea însufleșită ce s'a făcut Românilor la Belgrad, — a sunat în bună parte întregii Țării Românești, care se bucură azi de mare vază și prețuire la poporul sîrbesc. Că au nădejde a-și mai fi de folos în viitor unii altora, și a merge alături, cu arma în mână!

Dar din asta ce-o să mai iasă?

Tot mai mult să zvonește și se scrie, că conducerea partidului nostru național ar fi împinsă de spate de unii și trasă de pulpanele sumanelor de alții, ca să se apropie încet încet de Pesta, să nu mai stee așa sălbatecă și streină de „marii” și „puternicii” domni, cari diriguiesc politica țării azi, dela Budapesta! Ci-că iar sunt trași domnii noștri spre pertractări (desbateri firguitoare) cu Tisza și cu guvernul, ca doar-doar să face o „pace” între Români și Unguri, — fiindcă cei dela conducerea Împărăției au lipsă de o astfel de „pace” pentru a scoate cu ea ochii României și a o face să nu-și caute norocul acolo unde acela îi zimbește, ci să stee tot cojoc în spatele Austro-Ungariei, macar până-i trece cumva ciasul norocului mare din altă parte!

Foile maghiare spun, că noile încercări de înțelegere să fac pe temeiul, că Români să și mai sfîmpere cererile (că mai nu s sfîmpărate, de-s acuși înghețate!) și să se mulțumească mai cu puțin, că acum avem prea mult!, și ci-că noile puncte de învoială pe care fruntașii noștri, le-au înaintat lui Tisza, mai săptămîna trecută, — ar fi de acest fel. Ba unele foi maghiare sîn a ști, că Tisza numai așa și stă de vorbă cu conducătorii Românilor, ca ei, cu tot partidul lor, să între sub cojocul partidului dela putere. Să nu mai fie vorba de partid național românesc de sine stătător!

Nu știm de ce să mai și stă de vorbă cu firgoveții lui Tisza, dacă cu astfel de puncte de învoială pășesc înainte! Noi nu credem că fruntașii noștri pe astfel de temeuri ar pertracta cu Tisza și cu stăpînirea. Vedem însă, că și foi vieneze, ce nu ni-s răuvoitoare, spun, că ele așa află că ar merge būsadele și firguclile! Și

foata partidului nostru, „Românul”, reproduce aceste păreri, cari merg într'acolo, ca Români să pășească în astfel de legături cu partidul lui Tisza, cum sunt ale Sașilor (care au intrat în acel partid), — și nu desminte aceste zvonuri, ci le dă cu litere bătătoare la ochi.

Dar din asta ce-o să mai ieșă? Acum cînd crește însămnătatea și să limpezește viitorul nostru tot mai ademenitor, — acum să ne abată noaună prin gînd o poliică de pe care să se șteargă strălucirea bărbăției, singura vrednică a trăi și a osteni pentru ea?

Nu știm cît va mai putea fi lăsată obștea românească în această orbecare și viața noastră românească în aceasta lipsă de fapte bărbătești politice, chiar în vremuri însemnate ca cele pe cari le trăim!

Rînduială la D.-St.-Mărtin.

Partidul național român în comitatul Tirnavei mici, era în timpul din urmă lipsit de o conducere.

Mercuri, în 26 Nov. dl Dr. Aurel Vlad, ca trimis al Comitetului Național, a fost la Dicioșnămărtin și întrunind pe fruntașii din loc și din comitat, a reușit să restabilească cea mai bună pace între toți și să aleagă, cu înțelesul tuturor, o conducere a trebilor românești în comitat, — dela care să nădăjduim toate cele bune, iar marea obște românească s'o urmeze cu frăție și cu dragoste de neam!

„Ardealul la București”...

În curînd la București să va juca o piesă teatrală cu totul nouă și care va arăta publicului mare din capitala română un colț de lume românească pe care el ori cît ar iubi-o, ori-cît ar fi cetit și auzit de ea, totuși nu pot avea o închipuire, o vedere limpede asupra ei: e lumea suferințelor sufletului românesc din Ardeal, frămîntat de prigonirile afurisite ale micilor zbirii, ale deregătorilor de jos, cu care bietul om are zilnic de lucru în amărîta lui viață. De multe ori acești mici zbirii sunt mai mare plagă pentru sărmanul român dela sate, decît fișpanii și ministri! Curat vorba ceea: Până la Dzeu, te mîncă sfinții. Sau vorba Țiganului căzut în drum, căruia i s'a strigat: scoală mă țigane, că vine Împăratul! La ce el a răspuns: Ba nu mă scol, doar nu-i el solgăbirău! — Astfel de mici „sfinți” mai temuți ca Dzeu și astfel de solgăbirae mai temute ca Împăratul, sunt pe sate, în lung și 'n largul țării, micii deregători comunali și cercuali, a căror cel mai împungaci chip e — domnul notar.

Pe acest „Domnul Notar” l'a ales poetul Oct. Goga de model, de tip, în jurul căruia să jese și împletească o întreagă piesă teatrală, o comedie în felul seu, o tragedie dureroasă în faptă, care lasă să-și treacă pe dinaintea ochilor întregul ștrag de suferințe crude ale sufletului împilatului po-

por român din Ardeal, din partea acestor oameni răi.

Insuși poetul Goga se află la București, pentru a supraveghia felul cum teatraliștii marelui Teatru Național să pregătesc a juca piesa dsale „Domnul Notar”, în care vine nainte și o alegere de depulat cu toate mișelile ce să fac în astfel de zile de deregătorii dela noi, a căror cel mai grăitor chip e „Domnul Notar”.

Are să fie cerșetă teatrul de n'o să mai poată cuprinde lumea, poate săptămîni de-arîndul!

ÎN DIETĂ

să dezbate acum legea cea nouă de presă (pentru tipar, pentru foi). Ea va fi strașnică, cu mulți colți îndreptați asupra foilor, — îndeosebi asupra celor nemaghiare!

Di Dr. St. C. Pop a jînut Marți o vorbire bine întemeiată în contra acestei legi. Și împotrivirea koșutistă lupă din greu contra ei, — dar pe urmă tot va fi votată, așa cu puterea, cum să fac toate sub Tisza!

După-ce va fi statorită, vom aduce amănunte din ea, arătînd părțile ei cele mai primejdioase pentru noi.

În delegațiuni

s'a vorbit mult de politica mare a Împărăției, și mai ales să va vorbi în ședințele „plenare”, ce vor avea loc în întîile zile ale lui Decembre.

Acolo ministrul de războiu a spus, că ce privește pe România, ne aflăm în cele mai bune legături cu ea, căci doar Austroungaria a spriginit întru toate pe România în zilele mari prin cari a trecut, — și altele.

Aceste vorbe nedrepte, au stîrnit la București o furtună de protestări prin foi. „Minerva” de pildă, spune că Austria vrea prin asta să lege România la ochi, ca să nu vadă adevărul, care e cu totul altul!

Adevărul e, că ea spriginea, pe sub mână, pe furis, tocmai pe contrara României, pe Bulgaria, cu care cocea „alianță” împreună, — lucru dat azi cu totul pe față! Totuși ministrul de externe spune că — „cu România suntem bine de tot, doar am spriginit-o întru toate”...

Chiar și la Berlin, lumea care cunoaște adevărul a rămas mirată de această vorbă alui Berchtold, — cu alte cuvinte de neadevărul ce el îl spune!

Dacă România totuși să aruncă în brațele Austriei, aducîndu-și și toată Familia princiară să se pocloneasă pe la Viena, — ne pare un lucru cel puțin foarte ciudat din punct de vedere al marilor interese ale sale. Medalia aceea trimisă dela Viena Prințului Carol al României, par'că n'a fost dată cu cel mai curat gînd pentru viitorul României. Ea vrea să însemne înstrăinarea Prințului de astfel de platurii politice, cari Austriei nu i-ar fi plăcute, dar cari pentru Țara

lui nu pot fi cumpărate cu o Du năre de medălii!.

Mai mult ca ori-cînd s'a dovedit în timpurile grele pentru România și, mai nou, în încercările de a înlătui totuși această țară, prin Curtea ei, la jugul politiceii austriace, — că prea adevărată e vorba despre: „Austria perfidă”... Expozeul ministrului Berchtold îi pune pecetea de întărire.

Femeile ridicate în drepturi, în Franția.

Guvernul francez vrea să facă și el oarecari schimbări în legea de alegere, și de aceea comisia dieței pentru cumpănirea dreptului de alegere, a hotărît în o ședință a sa, să recomande dieței spre primire un plan de lege, prin care se șterge deosebirea de sex (bărbat și femeie) în fața legii de alegere. Și femeile vor fi socotite așa cetățeni ai țării, ca și bărbaii, avînd aceleași drepturi cu ei, după împlinirea vîrstei de 21 ani. Atîta deosebire mai rămîne, că femeile vor avea dreptul de vot numai la alegerile pentru comună și pentru comitate (județe), iar la cele pentru dieta țării încă nu.

Ce mai lărgiri de drepturi, Doamne, pe aiurea, — pe cînd la noi tot strîng de gît și pe pușinele ce s date!

Școală în Arad-Șega.

Vestea unei fapte frumoase vine din Arad. O parte lăturalnică a Aradului, zisă Șega, e locuială aproape numai de Români. A fost pe vremuri aci viață curată românească, Șega fiind ca o comună numai vecină orașului, nu încă contopită în el. Cu vremea s'a contopit de tot în orașul ce să dezvoltă puternic, — și, aproape nebăgată în samă, peste viața românească curată, a început a se răvărna nămolul vieții tulburi și streine a orașului, și cultura osebită românească, a se întuneca prin umbrele culturii streine, ungurești, ce se tot întindeau peste Șega cea românească.

De această întunecare tot mai deplină a culturii și a sufletului românesc, — încearcă fruntașii români aradani a apăra acest cap românesc al orașului atît de maghiar, prin aceea, că comitetul parohial, care are în frunte pe dl Sava Raicu, directorul băncii „Victoria”, s'a pus pe lucru și i-a ajutat Dzeu să deschidă în Șega o școală românească, pusă pe temeiurile cele mai sănătoase, bine înzestrată cu edificiu frumos, — care e, să spunem, cea mai frumoasă casă în Șega!, — cu învățator bun și cu toate cele de lipsă.

Dumineca trecută s'a făcut sfințirea școlii nou deschise din Șega, cu sîrbare frumoasă culturală, care a recunoscut dlui S. Raicu toată vrednicia în jurul acestei înălțări a unui prețios altar cultural românesc!

Acum, cînd în zeci și zeci de locuri ni-se tot închid școlile, e un

lucru ce înveselește inimile tuturor Românilor buni, faptul petrecut la Arad! Să trăiască toți cîși au ostent și au vrednicie în jurul lui! Iar poporul român din Șega, să i dea toată luarea aminte, să-i arate toată dragostea, dîndu și copiii aci și numai aci, pe viitor!

Regii de vișă străină necredincioși țărilor lor?

În Bulgaria e mare scandal! Guvernul a rînduit alegeri noue de deputați, iar în luptele pentru alegere, oamenii din guvernul căzut alui Dr. Danev, se luptă din greu ca să iasă și ei biruitori în cît mai multe cercuri. — Oamenii guvernului de acum, luptă, firește, din răspuțeri, a se ținea ei la cîrmă.

În valul acesta al luptelor, bărbați fruntași ai celor două partide, în vorbiri mari, apărîndu și politica lor, ca mai bună decît a celuilalt partid, — și în firul acestor vorbiri, de învinuire și de apărare, — bărbați fruntași bulgari au scos la iveală lucruri foarte interesante! Între altele s'a vădit, că marea nenorocire în care a căzut Bulgaria pe urma războiului ăstuia al doilea, cu Sîrbia și Grecii, nu a adus'o asupra Bulgariei guvernul țării, ci — singur Regele Ferdinand!

Miniștri săi, și îndeosebi comandantul cel mai înalt al războiului generalul Savov, s'au împotrivit pornirii noului războiu, dar Regele a chemat în 28 Iunie, naintea sa pe generalul Savov și i-a spus:

— „Mâne să începi înaintarea asupra Sîrbilor!”

— Asta n'o pot face, Mareșalul, a răspuns năcăjit Savov, doar Danev a spus că se supune judecării Rusiei în pricina dintre noi și Sîrbi și așa războiul cu Sîrbii e de prisos!

— Dta nu e iertat să nu te supui! Eu sunt comandantul cel mai înalt. Dute și-mi împlinește porunca! — a zis regele

— *No pot!* — a răspuns generalul!

A doua zi un trimis al Regelui a mers la generalul și i-a spus: M. Sa cere, ca ori să-i împlinești porunca ori vei fi tras naintea tribunalului militar pentru nesupunere!

Generalul a cerut atunci Regelui să-i dea în scris porunca. I-a dat. A pornit războiul, și — țara fu dată de mal, cununa de glorie ce și câștigase până aci, trîntită în tină și sfîrlicată!

Din asta foile naționale patriotice trag încheerea, că a fost o crimă pentru interesele Bulgariei acest al doilea războiu, iar unde este o crimă, este și un vinovat, și aceasta e singur — Regele Ferdinand!

Aprinderea în țară e așa de mare, că Regele Ferdinand a plecat din țară de mai mult de o lună de zile, și rătăcește prin Viena și prin Ungaria, și cîcă vrea să se retragă din tron. Nicl napol în

Bulgaria nu avea de gînd să mai meargă, dar la Viena l'au înduplecat să se mai întoarcă odată, după ce sor liniști valurile alegerilor, — și să-și rînduiască cît poate lucrurile, căci altfel ar părea că a chiar dezertat din țară, după ce a dat'o de mal! Și asta ar zgudui și viitorul urmașului, seu, a fiului seu Boris.

Ce reese din toată povestea asta cu Ferdinand? Iaca ce:

Acest Rege, deși stă în fruntea națiunii bulgare, e încă tot mai mult Neamț decît Bulgar! El știa că vecina sa Austro-Ungaria, nu dorește o Sîrbie prea puternică aci în coastele sale din jos, — și pornind războiul asupra Sîrbiei, voia să slujească politica mare a Austro-ungariei și a Germaniei, — care nu văd cu ochi buni întărirea statelor curat slave aci! — Dumnezeu făcu însă să i iasă socola pe dos!

E îngrozitor, aceea ce reese din acest fapt! Colo în Șvedia o viitoare Regină de vișă streină, își spionează propria țară, în folosul patriei sale mume! În Bulgaria regele Neamț își dă țara de mal, pentru a sluji șintelor politice ale Nemților, — în contra hotărîtelor desmintări ale sfințicilor sei, cari se temeau că își bagă țara cu capu'n gard, — cum se și împlă!

Ba și în o altă țară se vorbește, cît pe șoptite, cît mai pe față, că Regele strein de neam, în clipe foarte hotărîtoare pentru soartea țării sale, era împotriva voinței țării, — căci așa era mai aproape de interesele nemțești, — iar mai nou nu prea e pentru alte planuri politice departe mergătoare și fericitoare pentru viitorul țării și neamului seu!

Nici Rutenii nu-s morți!

— Îi învie încă Rusia! —

Poporul cel mai dripit în picioare de cai buestri ai maghiarizării, e în toată Ungaria poporul rutean, vișă rusească, răslețită în Ungaria și aci călcată în tină de călcîiele maștere ale stăpînirii și mai ales a stupului de Jidani ce s'a lăsat greu pe capul acestui popor fără noroc. Fără noroc pentru cuvîntul, că oamenii sei cu carle sunt unii ca alții mai păcătoși, fiecare e un renegat ce linge labele celor dela putere numai el să trăiască bine. De popor nici habar n'are!

Poporul însă, nici cel rutean, nu s'a luat așa de-a oarba după cărturarii săi renegași, — ci auzînd el, că el cînd o fi să se mintuiească, apoi prin urlașul popor rusec ar putea fi mintuit numai, care e de un singe cu el, — a început a cam părăsi legea greco-catolică de care se ține și a trece la cea greco-orientală rusească!

Alte mai trebuie politicii de maghiarizare, ca și Rutenii să se trezească și să înceapă a se dori după o mîna mintuitoare de peste hola-

rele țerii ungurești, și a nu-și mai vedea mintuirea la Pesta!

Îndată s'a pornit procurorul dela Munkács și fișpanul și deregătorii pe cercetarea lucrului, și au aflat, că, mă rog, trecerea asta a Rutenilor la religia orientală rusească, nu se face așa de sine, ci lucrează aci — mîna Rusiei!..

De aci spaimă și îngrijorare și bătae de cap, și — haid la goană după agitatorii de printre Ruteni! S'a pornit un proces ce are să se pertracteze nu peste mult, și despre care un om apropiat de guvernul din Pesta a spus cătră trimisul unei foi de acolo următoarele:

— „La pertractare se va dovedi, că trecerile religioase au fost numai cuvinte sub cari agenții s'au ascundă, pentru a putea duce în mișcare dragoste pentru Rusia și Rușii!.. Și se va dovedi, că apostolii bine plătiți ai ortodoxiei, nu le-a vorbit oamenilor numai despre adevărata credință, ci foarte adesea au vorbit și despre aceea, că statul maghiar în ce mizerie (sărăcie) îngoadă pe Ruteni, — a căror singur mîntuitor poate fi atotputernicul Țar al Rușilor!

„Guvernul maghiar liberal (!) n'ar pune pedeci trecerii Rutenilor, dacă ei ar trece în o biserică greco-orientală maghiară, — dar Ruteni nu vor nici să auză de așa ceva! Ci ei vor să treacă în o astfel de biserică greco-orientală, a cărei cap este Domnitorul unui stat din afară! Iar asta n'o poate suferi nici un stat!..”

Iaca mărturisite lucruri, cari arată un început de revenire la sine și în poporul rutean. În zadar s'au maghiarizat popii lui, advocații și aproape toți cărturarii lui, — poporul uite e de altă părere! El ține la viața sa, și și cînd l'ai ținut mort de jumătate, învie iară! E foarte interesant ce să spune aci din viața și, zbaterele poporului rutean!

Numai cuvîntul greu al României a împăcat pe Turci și Greci!

Pe Grecia o păștea o primejdie mare. Turcii aveau de gînd s'o atace, dacă nu acum în toamnă, dar în primăvară negreșit. Pe mare n'o pot ataca, că n'au corăbii de războiu. Acolo e mai tare Grecia ca Turcia. Pe uscat însă, ar rupe-o să poată pune mîna pe ea. Dar pe uscat sunt departe de-olaltă. Între Turcia și Grecia stă trupul Bulgariei nouă, cel ce s'a întins în jos până la mare. Bulgaria însă, de ciudă că Grecia i a luat și Salonicul și Cavala, după cari îi lăsa gura apă, — se învoise să lase pe Turci a trece pe aci, pe țarmul Mării, peste noul hotar bulgar, ajungînd în capul despre Cavalla al Greciei nouă, și aci s'o lovească la mir! Și așa apoi era rău de Greci.

Simțînd lucrul acesta, România și a trimis un om al seu, pe dl ministru de externe Tache Ionescu, să treacă pe la Constantinopol și să spună ceva Turcilor la ureche, din partea României, și apoi să meargă la Atena, să spună ceva și Grecilor! Și cum meară solul Țării Românești, în cîteva zile cele două state se împăcară, și azi nici umbra unei primejdii de războiu nu se mai vede pe cer la Răsărit!

Ce a spus solul Român Turciei în ureche? Iaca ce:

— Lua-ți, păgînilor drăgușilor, la cunoștință, că îndată ce Bulgaria vă lasă să treceți peste hotarul ei cel nou, pe lîngă țarmul Mării Egeice, ca să ajungeți în capul Greciei și s'o bateți, — noi, România, luăm acest pas al Bulgariei ca o fringere a contractului de pace dela București, și îndată noi atacăm Bulgaria! Și unde ne om opri după ce am pornit odată pe aici în jos, — nu putem ști nainte! Pe urechea asta dară să nu vă culcați ca pe aci să atacați pe Greci!

Cum au auzit Turcii această vorbă hotărîită a temutei României, — au plecat nasul și au zis: așa nu ne jucăm de-a războiul cu Grecii.

Iar Grecilor România le-a spus: Mai slăbiți ceva din cererile voastre față de Turci. Ați rupt dela ei o țară întregă, nu împedecați acum încheerea păcii și nu vă mai jucați cu făciunile războiului. Uite, noi le-am spus Turcilor ce-i așteaptă de vă atacă, — dar și pe voi vă sfătuim: mai lăsați ceva din cererile față de ei și încheiați pacea, că e vremea!

Și Grecii s'au bucurat lucrul mare de hotărîtoarea pășire a României la mijloc, prin ce s'a înălțurat cu totul primejdia unui războiu, — și au ascultat de sfatul României și au încheiat pacea cu Turcii, — iar pe solul României, pe dl Tache Ionescu, l'au sărbătorit ca pe un împărat, și l'au ales cetățean de onoare al capitalei grecești Atena, și universitatea din Atena l'a numit Doctor de onoare al ei!

Cînd s'a întors spre casă, ministrul român s'a oprit iar la Tarigrad — orașul în care alitea umiliri au ajuns sute de ani pe Români, a căror Domnitori trebuiau să vină să se închine Atotputernicilor Sultani și să le sărute păpușii, — și azi ministrul român a fost primit cu așa onoruri, că par' că el era un Împărat puternic și Sultantul turcesc și ministrii săi, sclavii Țării acelu Împărat!.. Sultantul a mers la biserică unde a fost slujbă sărbătorească și apoi a primit pe trimisul României în salonul moșcheii, Besiktac. Iar înfiul sfințic al Sultanelui, a dat un prînz de onoare întru cînslea ministrului român, adecă a Țării lui, și i-au făcut mari onoruri.

Cît de înveselitoare înălțare a însemnătății României!..

Din România.

Dieta României e conchemată la sfat pe Vineri, în 15/28 Novembri, prin scrisoare Regală.

In aceste ședințe ale dietei României vor veni în dezbateri legi de mare însemnătate: legea care înscrie între averile și stăpînirile Țării noul hotar luat dela Bulgari, Cadrilaterul, — scriind prin asta o pagină glorioasă în trecutul României.

Tot acum să vor dezbate legi însemnate pentru țărani: împărțire de pămînturi de ale statului între ei și înființarea de felurite așezăminte de folos țaranului român, talpa țării!

Poduri peste Dunăre.

Sîrbia, ca să își strîngă tot mai de aproape legăturile cu România, a hotărît să tragă, cu România împreună, un nou pod peste Dunăre, care să împreune trenurile române cu trenurile sîrbești, deschizînd României cale ușoară spre Marea Adriatică, peste Sîrbia și Albania, — și deschizînd totodată umblare mai ușoară celor ce din Sîrbia ar avea treburi la București, — lucru ce de aci încolo va fi cît de des. — E de foarte mare însemnătate pentru România această linie. Guvernul român a și numit zilele astea o comisie de ingineri și bărbați de încredere ai sei, cari împreună cu trimișii Sîrbiei, să caute care ar fi punctul cel mai potrivit la care să se tragă podul cel nou, care se lege pe Sîrbia cu România.

— Dar, interesant, în același timp nici Bulgaria nu vrea să mai fie despărțită așa de simțitor de vecina sa mare, de România! Și miniștri bulgari au ținut sfat în privința asta și ei au hotărît să se imbie României a trage împreună un pod peste Dunăre, care să lege pe Bulgaria cu România!

Ministri Români s'au arătat bucuroși și de acest plan, — deși nu-i simt așa tare lipsa, căci România își trage ea și așa pod propriu peste Dunăre, în preajma orașului Turtucaia, făcîndu-l să fie cu amîndouă picioarele pe țărmi românești: un picior pe vechiul hotar al Țării, la (Silistioara), cu celalalt pe noul hotar rupt acum dela Bulgari, dar de aci încolo tot Românesc. Și din punct de vedere strategic (pentru vremi de războiu), Țării îi e mai de folos un astfel de pod, peste care poate vărsa netulburată armata în Cadrilater în coastele Bulgariei, decît un pod, a cărui numai un capăt e al seu, celalalt e ținut de contrari! Totuși România se arată aplicată a trage un pod și spre Bulgaria.

Asta ar însemna, că în curînd trei poduri nouă vor lega România cu țărmi de dincolo al Dunării, unul ducînd în Sîrbia, altul în Bulgaria și al treilea în Cadrilater, —

afară de minunatul pod „Regele Carol“ dela Cernovadă, ce duce peste vechea Dobrogie, la Constanța.

Correspondență.

O frumoasă sărbătoare românească în America.

— Sfințirea drapelului „Societății Sfintă-Maria“ —
Aurora III., Nov. 1913.

Dle Redactor,

Societatea de ajutoare „Sta-Maria“ din Aurora III. și-a sfințit drapelul în 19 Oct. 1913. — Despre această frumoasă sărbătoare a Românilor de aici, dați-mi voie a scrie ceva în „Libertatea“, împreună cu o dare de samă. Sărbările au decurs în modul următor:

În numita zi parcă și firea s'a îndurat să ne stea în ajutor, și după zilele ploioase de mai înainte, ne-am trezit dimineața pe o zi senină.

Fanfara Societății române a mers la gară întru întîmpinarea oaspeților. A sosit: „Clubul Nicolae Jorga“ din Indiana-Harbor, cu mulți delegați și cu drapelul lor; Soc. „Speranță“ din Indiana-Harbor; Soc. „N. S. Tricolorul și Ind.“ din Gary, Ind.; Reprezentanții parohiei din Chicago, Ill, oaspeți din Naperville. Muzica i-a petrecut la sală, iar la oarele 11 convoiul a plecat dela sală la biserică în frunte cu fanfara Societății, officianții societăților cu eșarpe, delegații societăților, și membrii soc. „Sta-Maria“.

Harnicul președinte Ioan Gavrus, însoțit de 4 călăreți, a condus convoiul până la biserică.

Poporul adunat la biserică îi întîmpină, cu însuflețire și cu bateri în palme! Biserica destul de spațioasă nu poate cuprinde mulțimea: vreo 2000 de Români! Sfințirea steagurilor să face în curtea bisericeii.

După sfințire convoiul pornește pentru defilare prin străzile de frunte ale orașului mare și frumos, după cum urmează:

Înainte merge un polițist pe motorcielu (biciclu dus de motor) apoi 10 polițiști îmbrăcați în paradă, cu căpetenia lor în frunte; urmează muzica strălucită americană engleză, apoi călăreți români, după ei drapelul cele nouă cu stegarii lor; mai departe 10 drapete române naționale și americane, la depărtare 200 urme unul după altul, cu membrii societăților a căroră sunt; urmează membri bisericeilor, membrii bisericeii din Aurora, în urmă membrii Societății Sfintă-Maria din Aurora. Automobilul nașilor în care ședeau nașele Dnele I. Gavrus, și Geo Chiș, cest din urmă naș și drapelului american.

Nașul drapelului național Ioan Gavrus, fiind și president, a ținut ordinea la defilare însoțit de arangeri I. Barar, I. Căpănaș, T. Trenea și Ioan Cuc.

Urmează apoi automobilul preotului și alte 7 automobile și 2 trăsuri, cu delegați și fruntași.

Convoiu merge în ordinea cea mai frumoasă. Priveliștea înălțătoare stoarce admirația și respectul orașenilor.

Ajungem la cassa orașului unde suntem întîmpinați de primarul orașului și de sfatul orașenesc!

Convoiu se ia în poză (se fotografiază). Însoțiti de aici încolo de automobilele primarului și a membrilor sfatului orașenesc (17 la număr) am străbătut prin străzile de frunte ale orașului până la Sală, unde cu toții am luat parte la un prînz împreună, banchet, strălucit.

Întia vorbire a ținut-o părintele din loc, bunul Român I. Pop, pentru Președintele Statelor Unite, apoi președintele sfatului orașenesc pentru Poporul român, iar fiscul orașului pentru întărirea harnicului popor român din loc, care a dat nenumerate pilde de harnicie și de destoinicie!

Alte vorbiri s'au ținut pentru nașii steagurilor, pentru oaspeți.

Se face apoi expoziție de copii. Se vizitează copii din partea alor doi medici specialiști și se premiază 5 mame, în total cu 16 dollari (80 cor.) Premiile le-a dat vrednicul preot din loc pâr. Ioan Pop, ca îndemn mamelor de a-și îngriji cel mai scump odor a lor.

Întru aceste în sala germană s'a început jocul, iar în cea nouă s'a urmat cu toasturile delegaților (trimișilor societăților surori). S'a stăruit mult asupra lipsei de a se clădi o sală românească, fiindcă aici s'a sporit poporul nostru binișor, avînd cam la 40—50 proprietari de case! — S'a început apoi baterea cuielor, din partea următorilor:

Soc. Speranța, Chicago, bate cuiu pe ruda Steagului și dăruiește 5 dollari (25 cor.) Biserica Ad. Preacuratei Chicago, cu 5 doll.; Clubul N. Jorga 5 dol.; iar ca don 3 dol.; Soc. Transilvaniana 5 dol.; Soc. N. S. Tr. și Ind. Gary. 5 dol.; Dr. Kitemplon medic 20 dol.; Ioan Pop, preot 10 dol.; Bistf Michail Aurora 10 dol. Ioan Gavrus, preș. naș 10 dol.; Iuliana Gavrus nașe 10 dol.; Simeon Moga, brutar 10 dol.; Simeon Rotar, saloner 10 dol.; Heriton Muntean 5 dol.; Soc. Steaua Rom. Indianopolis 3 dol.; Banca Romana Aurora 5 dol.; pâr. Ioan Pop, pentru Comitetul Național din patrie 5 dol.; tot pâr. întru amintirea lui Aurel Vlaicu 5 dol.; Geo Boitor 5 dol.; G. Chiș, naș 5 dol.; Dna G. Chiș nașe 5 dol.; fiica lor 5 dol.; V. Siladi secr. 5 dol.; Vasiliu Mocan stegar 5 dol.; Ioan Pinte 5 dol.; G. Lazar și soția 5 dol.; Flore Bone tiner cu soția 7 dol.; Geo Siladi casier 5 dol.; V. Andius, v. casier 5 dol.; Buceria Română (măsarică) 5 dol.; T. Trenea v. preș. 5 dol.; I. Banar, curator 5 dol.; A. Chivari, not. 5 dol.; G. Barbura 5 dol.; Dna G. Barbura 5 dol.; V. Podoabă, prim-curator 5 dollari, A. Copcea 5 dollari. A. Odor, contr. 5 dollari Dna A. Odor 2 dol.; Clubul Rom. Aurora 5 dollari G. Tamaș 5 dollari Corne Costan 5 dol.; G. Demeter, not. p. 5 dol.; M. Matiaș, curator 5 dol.; I. Moga, tin. 5 dol.; G. Ardelean, f. cantor 5 dol.; V. Dohan 5 dol.; N. Tican 5 dol.; Văd. V. Pilca 5 dol.; N. Rociu 3 dol.; G. Hude 2 dol.; I. Ardelean 2 dol.; I. Si-

Iadi, cantor 3 dol.; G. Căpănaș, preș. club. 3 dol.; Stefan Oros 2 dol.; N. Bogdan-3 dol.; G. Borse 3 dol.; Oros Floare 2 dol.; Nina Oros l. S. 2 dol.; S. Oros 2 dol.; G. Avram 2 dol.; Ilie Oprea 2 dol.; G. Boldan 2 dol.; Im. Bone 1 dol.; I. Suciuc 1 dol.; V. Hurducaș 2 dol.; G. Perse 2 dol.; D. Babton 2 dol.; A. Buia 1 dol.; D. Moldovan 3 dol.; Dna D. Moldovan 3 dol.; I. Tatar 1 dol.; G. Cuceu 2 dol.; Corne Costan 1 dol.; M. Coaciu 3 dol.; G. Siladi 2 dol.; Irina Pilca 1 dol.; S. Borhidi 3 dol.; I. Göncki 3 dol.; Tr. Nagi 1 dol.; P. Birsan 2 dollari.

La petrecere s'a jucat Călușorul și Bătuta frumoasele jocuri naționale, din partea tinerilor V. Simon vătav, G. și Tr. Ciorzan, Tr. Ciuciu, D. Pop, T. Medeșan, G. Chiș, toți din Santău (com. Sălaj), Flore Siladi din Siiu, T. Pinte din Solduba, G. Mesaroș din Necopoli (com. Sătmăr), și I. Chiș din Silvaș.

Intratele au fost dollari: 1189.27.

Spese au fost dollari: 784.87.

Venit curat 404.40

Averea Societății e de 1800 dol. (9000 cor.) iar mobile în preț 600 dollari.

Solvește bolnavilor 5 dol. pe săptămînă, iar în caz de moarte 250 de dollari. Societatea noastră tinără are azi 270 membri.

Mulțumim societăților și cluburilor, cari ne-au onorat cu drapelul frumoase, asemenea delegaților și tuturor celor de față, cari au avut bunăvoință a ne da sprijinul lor în orice fel, la sărbările noastre.

Aurora, III. 21 Oct. 1913.

În numele societății:

Ioan Gavrus
president

V. Siladi,
secretar

Andrei Chivari,
notar.

Lupta în comitate.

Și Dobra a căzut...

Despre alegerea dela Dobra de membri în sfatul comitatului (la congregație) ni se scrie:

Înainte de alegere conducătorii și fruntașii partidului național din cercul solgăbirăesc al Iliei, care alegă la Ilia și Dobra, au ținut o consfătuire în care au hotărît, că în cercul Ilia, unde suntem mai puțini, să rămînem la o parte pasivi, iar la Dobra, unde totdeauna a ieșit biruitoare lista românească, să se dea lupta și acum! De candidați ai partidului național au fost puși dnii: Iosif Morariu, protopop, Adam Leșnican și Lazar Vraciu, directori de bancă, toți trei din Dobra, — Nicodim Ardelean, proprietar în Săcămaș, Aurelian Oprean, paroh în Mihăești și Iuliu Orbonaș, proprietar în Ilia.

Comunele cercului s'au împărțit între conducători, ca înainte de alegere se fie cercetate de ei și alegătorii să fie învățați despre ținuta ce trebuie să urmeze. Cu un cuvînt s'a făcut o organizare temeinică. În ziua alegerii alegătorii, în frunte cu preoții lor (cu excepția preoților: George Arone din Panc și Ludovic Lasleu din Lăpușul-inferior) s'au și infățișat în număr deplin și în grupuri întregi.

La începerea alegerii președintele, cu cea mai mare nerușinare, a numit

bărbați de încredere patru persoane de ale lor, cerute de un singur jidan de pe sate, nesocotind cererea cea după lege a alegătorilor noștri de față, — cari formau un grup puternic de 200 persoane!, — cu cuvintele: „așa văd, că majoritatea dorește pe cei numiți de mine (?!)”. Adecă în ochii președintelui „majoritatea” (mulțimea mai mare) a format'o un singur om, față de 200 persoane!

După acest început „legal” pretoarele a pus în felurile locuri pe cei cu pene de cocoș și după ce preoții Aurelian Oprean, Miron Oprean, Emanoil Șuiaga și alți bărbați conducători ai partidului, au fost amenințați în mai multe rânduri cu arestare, și după ce conducătorii au fost îndepărtați dintre alegători, — aceștia au fost țirși în curtea primăriei și lăsați pradă notarășilor, scriitorilor și altor persoane de soiul acestora! S'a început votarea.

Alegătorii din curtea primăriei până la sala de votare aveau să treacă și prin o odaie întunecoasă, în care erau puși 2 panduri încunjurați de toată ceata deregătorească. Adecă de bine cunoscută și de nenumărate-ori întrebuințată în fericitul nostru comitat al Hunedoarei, cel cu populațiune românească de 98 la sută!

Între astfel de împrejurări, deși alegătorii noștri trecuți prin atâtea lupte biruitoare și învâțătoare, și-au făcut și de data asta datoria națională cu un adevărat eroism, s'a întâmplat totuși minunea, că la numărarea voturilor, conducerea alegerii a vestit încheierea, că candidații partidului nostru au primit... mai puține voturi decât candidații puterii! Și așa iată că ne-a fost dată și nouă să auzim și să vedem cum în cercul Dobrei, unde totdeauna am biruit cu sfârșituri strălucite, a putut să cadă (?) lista partidului național!

Nu putem încheia raportul nostru fără să nu sbiciuim și fără să nu arătăm lumii românești purtarea neromânească a medicului cercual Dr. Laurențiu Petric din Dobra. — Acest domn totdeauna a fost primit în lista partidului între candidați și așa totdeauna a fost și ales, deși nici cînd nu lua parte la luptele noastre comitatense și nici cînd nu lua parte nici la o adunare dela comitat.

Deoarece însă în anul trecut și conlucrarea aceasta „diplomatică” și-a părăsit-o și, poruncit de protopretorele a luat parte și el odată la o adunare comitatensă, cînd a votat pe față contra partidului nostru. Cu ocaziunea alegerii de vicecomite, la consfătuirea ținută acum înainte de alegere, s'a hotărît cu unanimitate, să nu mai fie luat în lista românească! Și acum acest domn, folosindu-se de renumele de bun Român ce și-a câștigat în sinul partidului național, și-a pus candidatura pe lista puterii și folosindu-se de neștiința multor țărani, — cari nu puteau ști de întorsătura lui mangristă, — înșelă pe mulți dindu-le bilete de votare cu candidații stăpînirii (între aceștia și el însuși) zicindu-le, că acelea sunt „fidurile românilor”! — Și el, marele comod de până acum, cînd s'a putut pune în mișcare față de noi, nu s'a sfiit să aloger pe străzi, bătînd la ușile alegătorilor din zori până seara țirziu! Și acest domn și după aceste fapte săvîrșite, are îndrăzneala a se bate pe piept, că el și acum e naționalist și

e ostașul partidului, căci a voit numai să-și răsbune pentru înlăturarea sa! Să-și însemne acest domn rătăcit, că soldatul credincios și cinstit nu-și părăsește steagul nici atunci, cînd majoritatea nu îi incuviințează rol de conducător, ci-și împlinește datoria față de oaste tot cu aceeași credință.

Vouă, conducători și fruntași conștiinți și de model, și vouă, fraților țărani, vrednici și cinștiți, cari între toate încercările aceste diavolești ați stat neclintiți lingă steagul partidului nostru — cinste și recunoștință!

Mai mulți dintre cei măchniți.

Alegerea dela Vinț.

Dle Redactor! În 18 Novembre 1913 a fost alegerea a 7 membrii pentru congregația comitatului Albei-de-jos în cercul Vințului-de-jos. Trebuie să mărturisim că am căzut destul de rușinos, și anume din vina noastră proprie; din 116 voturi, lista românească a întrunit 34 și lista celor dela putere mai Jidovească ca ungurească 82 voturi. — Preoții aici s'au purtat cît să poate de slab, — și anume să-i luăm pe scurt. N'au venit să stee între oameni preoții din Sărăcseu, doi din Cirna, din Cioara din Inuri, din Oarda-de-sus, din Limba! — Au luat parte la alegere numai preoții din Vinț, din jur nici unul, asemenea învățătorii și crîșmarii nu au venit deloc.

Din Vinț au votat contra listei române Augustin Cărăban, cassarul filialei „Sebeșana” faimosul naționalist de odinoară, care se bătea în pept că el mai bine să moară decît se nu țină cu frații sei Români!; azi fiind și el o firă de primar substituit, și a uitat de făgăduințele făcute... Ar cuprinde lumea toată acum cînd începe a scăpăta, e cassar de bancă, crișmar, mare arîndaș de moșie, arîndaș de mori, de țirg, primar, dar par'că Dzeu totuși e departe de atîta zoleală, că omul tot îndărăpt dă în toate. — Asemenea n'au votat din Vinț, Ioan C. Șara preot gr. cat. Sebastian Șiara feciorul seu și ginerele George Hăjăgan, numai și numai ca să fie candidați de primar, căci am uitat să spun, suntem în preajma alegerii de primar. — Nici vre-o 4 proprietari, cari încă puteau vota.

Contra listei noastre au votat alegătorii din Limba și Ciugud pe care faimosul scriitor de notar Todor, român îi ducea ca pe oile la urnă, el înainte și alegătorii după el.

A surprins neplăcut lipsa părintelui Costantin Oncea, care e preot bine situat și nici nu a avut congrua și nici dinsul n'a venit la votare..., deși e preot cult, păstor în comuna unde s'a născut și părintele Șofrone, marele naționalist de pe timpul lui Horea despre care chiar părintele Oncea a scris multe lucruri frumoase și că ce naționalist era..

Iar domnii noștri din Alba-Iulia cari voesc să fie aleși de membrii în congregațiune precum Dr. Rubin

Patilje, Dr. Cornel Muntean, ar trebui se vină afară la alegeri — și să organizeze partidul național.

Dar aceasta, ard'o focul, organizație, ne lipsește de tot! Iar până cînd aceea nu va fi mai bună, — nici zile mai senine în astfel de mișcări și lupte, nu putem nădăjdui!

Un participant.

NOUȚĂȚI

Concertul nostru.

Avem plăcerea a vesti, că Dum. în 30 Nov. vom avea un nou Concert la Orăștie! Corul „Reuniune Române de Cîntări” din Orăștie, arangează în Sala hotelului „Central” Duminecă, 30 Nov. n. la oarele 8 seara, un Concert dat de acest cor, cu concursul tenorului Ionel Rădulescu.

Programul: 1. Alf. Castaldi: „Se întorc vitejii”, Marș, (cor mixt), „Reuniunea de cîntări”. 2. a) G. Donizetti: Arie din opera „L'elixir d'amore” (Una furtiva lagrima), b) G. Bizet: Arie din opera „Carmen” (La fleur que tu m'avais j'etè), c) Tib. Brediceanu: „Doină”, Dl Ionel Rădulescu. 3. a) G. Puccini: Arie din opera „Tosca”, (Vissi d'arte, vissi d'amore), b) Tib. Brediceanu: „Doină”, Dșra Marioara Vasilca. 4. I. Vidu: „Șasară, — Plîngerea unei floricele”. (Quartet). 5. P. Mascagni: Duett (Santuzza și Turiddu) din opera „Cavaleria Rusticana”, Dșra Mărioara Vasilca și Dl Ionel Rădulescu. 6. a) G. Puccini: Arie din opera „La Boheme” (Wie eiskalt ist dies Händchen), b) Ch. Gounoud: „Ave Maria”, Melodie religioasă cu acomp. de violoncel și pian. c) I. Scarlatescu: „Doină” Dl Ionel Rădulescu. 7. T. Popovici: „Hora Dobrogeană”, (cor mixt). „Reuniunea de cîntări”.

Acompaniamentul la pian va fi ținut de Dl Albrecht Schmidt, acompaniamentul la violoncel de dl V. Bălosu. Dirigent: Tenorul Ionel Rădulescu. După Concert — petrecere cu dans. (Cu deslegare). Bilete se găsesc de vînzare la Librăria S. Bornemisa.

Abia s'a întors de o lună de zile în mijlocul nostru, și dl Rădulescu s'a silit a înjgheba corul Reuniunii, după ce comitetul l'a ales de Dirigent al acelu cor, și ne și face plăcerea a se produce cu un Concert, care credem că va fi primit cu toată bucuria de toți cei ce doresc cît e o sară de desfătări sufletești muzicale, pe care le avem așa de rar.

Bunul renume al acestui cor și numele artistului Rădulescu, ne vor face, negreșit, pe toți să grăbim la acest Concert!

Atelierul de țesături și cusături românești dela Orăștie și sărbătorile Crăciunului și Anul nou. Apropiindu-se sfirtele sărbătorii ale Crăciunului și Anul-nou, cînd fiecare ține să surprindă pe iubii săi cu vre-un cadou, alragem luarea aminte a publicului românesc asupra Atelierului dela Orăștie, unde felșoarele țărance pregălesc

tot felul de obiecte țesute și cusute, potrivite ca daruri de sărbători.

Pentru a putea ocupa cît mai multe țărance, cu deosebire în anul acesta greu, cînd răvărsările de ape au cauzat atîtea pagube și dezastre țărânimii noastre, rugăm pe toți frații și surorile noastre, să-și facă comanda, pentru cadouri, la Atelierul numit, căci vor împlini prin aceasta, un act și național și de bine facere

America, țară minunată!...

Cetitorii noștri găsesc pe pagina de mai nainte o scrisoare din America. Am publicat'o nu numai ca o vestire din viața fraților noștri Români împinși de soartea lor spre acele plaiuri, — cît mai mult fiind înșine plini de admirație pentru faptele de înaltă mîndrie națională ce ni-se arată prin acea scrisoare.

Ea ne arată înțelepciunea stăpînirii americane, ca și vrednicia la care să avîntă și popoarele cele mai sărace duse acolo.

Vezi Americanul cuminte. El nu se sparie cînd o societate de muncitori străini, de pe alte țărîmuri, abătuți pe aici, ies la o sărbătoare a lor, cu steaguri naționale, cu alaiu, cu veselie românească, cîncă se alătură la ei și primarul orașului și sfatul orășenesc, și stau la veselia lor și-i laudă și le doresc înflorire ca Români, căci li văd că-s oameni harnici, și ei prețuesc hărnicia omului!

Dar și Românii noștri, fugiți de aici de sărăcie, văzînd cum e lumea pe acolo de darnică pentru așezemintele sale de obște, — uite, ce minunat prind pilda acelora și ce darnici sunt! Iși arangează o sărbare, care e împreunată cu cheltueli de 784 dollari = peste 3900 coroane! — și nu se tem s'o arangeze, căci știu că vor scoate la sărbare aproape în doi atîta!

Trimitem cele mai călduroase felicitări fraților noștri din America, cari în acest chip învață acolo a-și prețui așezemintele lor culturale naționale, și așa a jertfi pentru ele!

Scrisori — cum nu trebuie să se scrie. Zilele astea ne-a venit din Petroșeni o carte postală de următorul cuprins:

1913. XI. 18. Petroșeni. Onorați și prea Măriți Domni ai românilor Din orașu nost cel românesc vașu Roga sa fi așa Prea onorați ami trimite fizica și de nu aveți fizika atunci jografia aștept cu bucurie salut Domn Szikoi Demeter kómúves Huszarut Petroșeny.

Noi împlinim cît putem cererile ce ne vin, dar că fratele acesta, ce o fi vrînd dela noi, nu am putut ghici oricît ne-am bătut capul.

Și dacă nu-i merge ce cere, ne ia de oameni nepăsători.

Iaca de ce ne rugăm de nou: Cînd ne cereți ceva, scrieți-ne curat și limpezit ce vă trebuiește, cu înlăturarea tuturor cuvintelor de prisos, ca „onorați și prea Măriți Domni”?! și altele.

Așa înse nu putem slugări pe oamenii noștri, și zilnic trebuie să aruncăm una două astfel de scrisori încurcate.

† Petru A. Mihuş, preot în Hordol, director al băncii „Hondoleana”, a încetat din viaţă Duminica trecută (23 Nov. n.) dimineaţa, în mod subit, aflându-se la casa părinţească în Balşa, la un nepot al seu. Ştirea despre tragicul sfârşit al acestui preot, a uimit şi a zguduit pe toţi cîşi l'au cunoscut. Era în vîrstă de 50 ani. — Dzeu să-l ierte şi să-l odichnească.

Cei cari aţi primit

Calendar de la noi, pentru a le plăti după vindere, — fineşti samă de cele 8 zile după primire, în care plătindu-le, vi-se lasă cu ceva mai ieftin, decît după cele 8 zile!

Trimiterea acasă a rezerviştilor. Ministeriul de războiu a dat poruncă, să fie sloboziţi acasă toţi acei rezervişti cari s'au înscris de clasele anilor 1910 şi 1911, cari au fost şi ei înarmaţi sub armă. Şi anume cu ziua de 25 Nov. a avut să li-se înceapă liberarea de sub armă. Iar rezerviştilor din clasa 1912, se fie vestiţi că şi liberarea lor va urma în decursul lui Decembrie, — până unde îngăduie asta starea nouă a statului urcat al trupelor.

Din năcazurile Bulgariei.

Multe mai are de suferit o ţară după un războiu. Chiar şi cînd a ieşit biruitoare, dar mi te cînd a mai rămas şi turtită la pămînt.

În sterea aceasta se află Bulgaria azi. Şi-a cheltuit şi cel din urmă filer în războiu, îşi perdă şi dragostea lumii, care o privea într-o vreme cu ochi buni, iar pe urma acesteia şi-a pierdut şi creditul. Poporul e stors, sleit, ratele datoriilor vin şi cassa ţării e goală, şi nu i de unde să mai stoarcă riurile de bani ce i-se cer. A ajuns acolo, că învăţătorii nu şi-au mai căpătat plata de luni de zile! Acum învăţătorii şi profesorii au trimis, săptămîna trecută, o deputaţiune (mai mulţi aleşi din sinul lor) la ministrul peşte scoale, Dr. Pesev, şi i-au spus, că de nu le face rost de bani, apoi din 1 Decembrie v. (14 Dec. n.) toţi învăţătorii dela scoalele populare şi profesorii de gimnazii, să pun în grevă (nu mai slujesc).

Curs pentru cantori.

Ştire bună trimitem celor ce doresc a se pregăti de cantori pentru bisericile gr.-or. române: Cursul de cantori la Orăştie, care a fost în trecut condus cîţiva ani de un învăţător pensionat, — a fost pus astan sub conducerea dlui Ionel Rădulescu, care primind postul de dirigent al corului „Reuniunii române de cîntări” din Orăştie, şi-a luat timp a instrua şi pe tinerii ce doresc a se pregăti de cantori. Li instruiască în cîntările propuse la Sibiu, glasurile, cu troparele şi antifoanele lor, învăţate acurat, frumos, plăcut!

Atragem luarea aminte a tinerilor doritori a se pregăti de cantori, se folosească privilegiul fericit ce au de a primi învăţătura dela un instructor distins ca dl Rădulescu. Taxa e numai 10 cor. pe lună. Tinerii vor face, îndată ce au deprindere destulă, praxă în biserică gr.-or. română din Orăştie, cîntînd la vecernie şi la utrenii.

Cursul s'a început în 15 Nov. n. Cei-ce doresc încă a lua parte, se grăbească a se înştiinţa şi a veni!

Cu plată săptămînală

şi provizie înaltă, se primesc vînzători prin tîrguri pentru desfacerea de mărfuri în tîrguri. Li-să dă bilet de tren abonat cu anul. Se cere cauţie. Se aplică reprezentanţi de raioane în provincie. Oferte cu motto: „Cîştig mare 2428” a se trimite la: Firma Blockner J. Budapesta, Semmelweis utca. (1149) 1-1

INTREBARE

cătră Românii din America.

Subscrisa femeie din Pişchinţi (îngă Orăştie, Ardeal) rog pe Românii aflători în America, care ar şti unde să află soţul meu Iosif Gherghin a Tomii, dus acum de 7 ani la America, — să binevoiască a mi da adresa lui, că de cînd s'a dus nu mi-a scris nimica, şi aş dori mult să ştiu unde e şi să-i pot scrie carte.

Raveca Gheorghin
Pişchinţi, posta Orăştie
(Szászváros).

(1143) 2-2

Cine merge la Budapesta cu afaceri, ori să facă cumpărături, să se adreseze cu încredere dlui L. Olariu, funcţionar în ministeriu. Dsa a deschis o cancelarie de informaţii pentru Românii din provincie, cu scop de a-i scăpa din ghiarele agenţilor jupuitori. Cine vrea să-şi cumpere motoare bune, ori vre-o moară, sau alte maşini; cine are ceva de vînzare, cine are vre-o rugare în ministeriu, cine are lipsă de împrumut ieftin, cine are ori-ce alte afaceri în Bpesta, — să-i scrie dlui Olariu, căci va fi îndreptat spre bine şi va primi desluşiri corecte.

La dorinţă trimite gratuit planuri de mori, cataloage de motoare şi de alte maşini. Adresa: L. Olariu, Bpest II. Margit Körut 11.

(1100) 8-10

Medicament fără de asămănare, — care de zeci de ani întrece pe toate alte medicamente, este **Reparator-ul Kriegner**, — căci acesta ajută foarte repede la podagră, reumă, înţepături, frînturi, — la durere de spate şi de osele picioarelor, ischiaş, şi la alte multe.

Se ordonează (prescrie) şi de către medici.

1 sticlă: 1 coroană în Apotece.

Trimis pe poştă: să expedieze 5 sticle cu 5 cor. franco, — dela singurul pregătitor al leacului: Apotecarul KRIEGNER în Budapesta Calvinplaz. (1152) 1-1

POSTA REDACTIEI

Borza Mihai în Valea-Arsului. Am primit dela dta 2 cor. 33 fil., dar nici un cuvînt că pentru ce-s banii. Rugăm scrie-ne. E bine să scrieţi 2-3 cuvinte pe cotorul (cuponul) buletinului postal că de aceea e lăsat acolo locul gol dela stînga.

Mihai Costea, Ottaca. Pentru ce ai comandat la noi Calendar şi dacă ţi le-am trimis, n'ai vrut să le scoţi dela poştă, făcîndu-se nouă cheltuială îndoită, să plătim poştă şi încolo şi napoi? Te rugăm să ne lămureşti.

Fil St. în Măgura E scris limpede şi în foaie şi în scrisorile ce se pun în pachet, că vă priveşte pe Dvoastră. Deci să trimiţi şi banii opriţi ca porto, care nu trebuiau opriţi.

9 mapă

(harte) arătînd: cît a fost România nainte de ridicarea asupra Bulgariei şi cît e azi, — apoi pe celelalte 5 state Balcanice pe fiecare: Turcia, Bulgaria, Sîrbia, Grecia şi Muntenegru, arătîndu-le cît au fost şi cît sunt azi!

14 chipuri din mişcarea armatei române în Bulgaria;

12 chipuri din cele 4 oraşe ale României-noue (din Cadrilater): Turtucaia, Balcic, Dobrici şi Silistra;

4 chipuri din oraşele-capitale ale Bulgariei şi Serbiei;

tabloul ministrilor Ţării, 9 inşi, cari au hotărît ridicarea Ţării şi a ei mărire;

Capii armatei Generalissimul Ferdinand cu cei 5 generali cari au condus oştile în chip fulgerător în Bulgaria, făcînd-o pe asta să cadă la picioarele României să o lase şi să-şi lărgească hotarele cît îi cere trebuinţa;

Carol şi Olga, fiica Ţarului ce se va logodi cu mîndrul Prinţ român; apoi părinţii lui Carol: Ferdinand şi Maria; părinţii Olgei: Ţarul şi Ţarevna, şi Moşii ocrotitori: Regele Carol şi Regina Carmen Sylva;

Prinţul Greciei, de care e vorba să iee în căsătorie pe Princesa Elisabeta a României;

Pătimitorii nostri: Preotul Murăşan din Mofin, părintele Dariu Pop din Băseşti, şi redactorul Atanasiu Hălmăgean dela „Românul”;

Vlaicu, mult jelitul nostru şoim, cîntat în o frumoasă poezie nepublicată până acum!

— toate acestea şi multe altele, de tot 84 chipuri, *dintre care 26 tipărite în culoare albastră (vîndută) foarte frumoasă*, — le găseşte bunul cetitor în prea frumosul „Calendar Naţional” pe 1914, însoţite de descrieri lămuritoare, foarte atrăgătoare. E o cetire din cele mai plăcute sufletului românesc „Calendarul Naţional” pe 1914, cel cu adevărat naţional!

Trimiterea prin poştă a acestor Calendre s'a început. Pe cînd ceîţi aceste şire, toţi cîşi au trimis după calendare la noi, — le vor fi căpătat deja la mîna, — şi cererile ce vin de acum, se isprăvesc zi de zi îndată!

Tot asemenea e gata şi s'a espedat celor ce au trimis după el:

Calendarul glumeţ „PĂCĂLICI”

plin de haz şi de veselie, cu număroase chipuri stîruitoare de ris. (Preţurile şi instrucţiunile de comandă, cetiţile pe pag. 6 a foii de azi).

Cum se comandă

şi cît costă

Calendarele noastre:

„Calendarul Naţional” pe 1914 se vinde, ca şi anul trecut, cu 40 fil. şi 5 fil. de poştă.

Celor cari iau mai multe, li se face scădere potrivită de preţ, anume:

5-7 exemplare, dacă se trimit pentru ele banii nainte, se dau cu 28 fil. unul; pe aşteptare cu 32 fileri unul. Şi merg franco (posta plătită).

Dela 10 exemplare în sus (cari trebuie trimise în pachet de poştă închis, așa cerînd greutatea lor), le dăm: celor ce trimt banii nainte cu numai 22 fileri unul, avînd înse a şi plăti ei poştă la scoaterea pachetului. — Pe aşteptare preţul dela 10 în sus e: 26 fileri şi să-şi plătească poştă la scoaterea pachetului.

Calendarul „Păcălici”, e cu 30 fil. exemplarul şi 5 fil. de poştă. Celor ce cer mai multe, puse în pachet pe lingă de cele „Naţionale”, să socot cu numai 20. fileri unul.

Plata de poştă pentru un pachet (peste 10 Calendre) e: pentru cei nu prea departe de Orăştie (anume în tot

comitatul Hunedoarei, apoi în jur până la Adrud, Blaj, Sibiu şi aceeaşi departare în altă direcţie), — 42 fileri; mai departe ca atît, e 72 fileri. Cu atîta se îngreună preţul Calendarelor. Cine dară trimite după 10-12 calendare pe departarea mică, îşi îngreună calendarul cu 3-4 fileri prin plata poştii; cei pe departări mari însă, îl îngreună cu 6-7 fileri; cine trimite după 20-30 ori mai multe de-odată, îşi îngreună preţul Calendarului cu puţin, cu 1-2 fileri pe departările mici, şi cu 2-3 fil. pe cele mari. — E bine să se ţină şi samă de asta.

Rugare.

Fiindcă număroşi celitori ai acestor foi n'au trimis încă plata pe jumătatea a doua a anului de faţă, — îi rugăm prin aceasta, să binevoiască a ne trimite ce ni-se cade, avînd administraţia foii lipsă grabnică de banii ce-i are pe-afară, neputînd altfel face faţă marilor cheltuieli ce s'au cer cu scoaterea foilor.

Dacă noi suntem regulaţi în scosul şi trimtsul foilor, e cu dreptate să fie şi celitorii așa regulaţi cu trimtirea plăţii pentru foi.

Casă de boltă şi crîsmă

la loc foarte potrivit, în o comună cu 160 de case, pe marginea Murăşului, în comitatul Hunedoarei, — e de arîndat. — Adresa proprietarului o dă administraţia loii. (1154) 1-1

Caut

un candidat de avocat pe
1 Ianuarie st. n. 1914.

Dr. Ștefan Rozvány
adv. I.-Murășană (Marosillye).

(1144) 2-2

Nr. 1604/913 not.

Publicațiune.

Comuna Bethlen (com. Fogaras) exarindează pe timp de 3 ani, începând din 1 Ianuarie 1914, casa sa de circiumă, pro-văzută cu 1 cență și constatătoare din 2 odăi de circiumă, 1 odăie de prăvălie, 2 odăi de locuit, 1 bucătărie, 2 pivnițe, 1 magazin de bucate, dimpreună cu edificiile economice aparținătoare și grădina de legumi în estensiune de 1 jug cat, prin licitațiune publică, ce se va ține în 14 Decembre 1913, la 1 oră p. m., în cancelaria comunală.

Prețul de strigare 1000 cor, vadium 10%.

Condițiunile mai amănunțite se pot vedea în cancelaria comunală.

Bethlen, în 17 Novembre 1913.

(1146) 2-2 Primăria comunală.

Casă de vânzare.

Casa No. 25 din strada bisericii vechi din Orăștie, se face de vânzare din mână liberă.

Două odăi de locuit, două cugne, șură, grădină de 1 jigar, pivniță, șopruri etc.

Pentru preț să se adreseze la

Ioan Herța, pictorul
Str. lungă din Orăștie.

(1151) 1-3

MEDICII

recomandă ea foarte potrivit
leac contra tusei

KAISER

Caramele

pectorale

cu cel „3 brazii”.

Miltoane de inși le folosesc în contra

TUSEI

răgușelei, a guturailui,
a flegmei și a tusei măgărești.

6100 de atestate autentice
de not. publ., scrise de medici și particulari,
garantează efectul sigur.

Sunt bonboane cu un gust foarte plăcut!

Se găsesc în pachete de 20 și de 40 fileri, și în doze de 40 fileri:

în Orăștie la Apoteca N. VLAD (Demeter),

în Dobra la Apoteca W UNBERATH,
și în alte apotece.

Intrarea lui

MIHAI-VITEAZUL

în ALBA-IULIA!

În toată istoria neamului românesc, nu avem zi mai măreață ca aceea, când Mihai-Viteazul, după ce a cucerit Ardealul, — a intrat în Alba-Iulia ca cuceritor și Domn al Ardealului!

Intrarea lui a fost măreață! O strălucită ceată de generali și căpitani și purtători de steaguri l-au însoțit. În poarta cetății l-au ieșit închinându-se lui și supunându-se mai-marilor cetății, cu Arhiepiscopul catolic în frunte, care să pleacă năntea temutului Voievod Român!

Acest mare fapt al istoriei noastre naționale, este zugrăvit în o prea frumoasă

icoană națională

de un pictor mare măestru, — și această încântătoare icoană, a scos-o de sub tipar „Librăria Națională” S. Bornemisa

din Orăștie (Szászváros) și o pune în vânzare, pentru prețul de numai

2 cor. 20 fil.

Cu atita o capătă cel-ce o la de-adreptul din Librărie. Cei cari o cer prin postă, o capătă cu 250 fileri franco, iar cu 2 cor. 75 fil. franco-recomandată!

Cel-ce prin postă cere 5 icoane de-odată, le capătă franco-recomandat în loc de 1375, cu

numai cor. 1150.

Cine la 10 de-odată, le capătă franco-recomandat, în loc de cor. 2750, cu

numai 21 cor.

— E chip de 60 cm. lung și aproape 50 cm. nalt! Icoană mare, tipărită pe hirtie foarte fină, și în multe colori!

Cel-ce treceți pe la Librărie, priviți frumosul tablou în galantarul (fereastră) Librăriei.

Nr. 44/913.

Publicațiune de licitație.

Subscrisa primăriei comunale aduce la cunoștință cum că moara comunală cu 2 roți a comunei Berény (Beriu) se esarendează în 19 Decembre 1913 s. n. a. m. la 10 ore prin licitațiune publică, care se va ține în cancelaria notarială a notariatului Berény (Beriu) pe timp de 6 ani, adeca pe timpul dela 1 Ianuarie 1914 — 31 Decembre 1919.

Prețul strigării e arindă anuală 1200 coroane.

Celelalte condițiuni se pot vedea în oarele oficiosă în cancelaria notarială.

Berény, (Beriu) 10 Nov. 1913

Damian
notar.

Ștefente Ilie
II. primar.

(1147) 1-2

Casă de vânzare

două odăi, șură cu grajd mare, șopru toate nouă, coperite cu țiglă, curte mare și grădină mare, — să vinde din mână liberă, în strada Romoșelului nr. 17. În colț să vede țidulă de vânzare pe păretele casei. De preț a se întreba în casă la:

Ioana Bințințan.

(1153) 1-3

Nouă bucurie vestim fra-
ților noștri Români:

Icoana cu chipurile
lui

HORIA,

CLOȘCA,

CRIȘAN

a fost scoasă de sub tipar! E o icoană națională, lucrată cu multă grijă, în colori, și să află de vânzare la „Librăria Națională” S. Bornemisa din Orăștie (Szászváros).

Icoana capilor revoluției dela 1784. e făcută după chipurile care să află în Muzeul-Bruckenthal din Sibiu, chipuri de pe vremea lui Horea, făcute de un pictor de atunci la cererea guvernatorului Ardealului, ca să rămână chipul răsculătorilor țărani. De pe acele tablouri din Muzeu s'a luat fotografie, iar după fotografie a făcut Librăria icoana astă. Așadar e chipul cit să poate de credincios a eroului Horia și a soților sei.

Să poate capătă pentru suma de 2 cor. 50 fil. franco, — iar franco-recomandat (când e sigur, că nu se perde pe postă), pentru cor. 275.

— Cei care comandă la un loc 10 bucăți, le capătă în loc de 2750, cu numai 21 cor.!

Cereți toți această icoană frumoasă, care e o podoabă vrednică a casei fiecărui Român.

Prețul să-l trimiteți înainte, căci cu ramburs nu se trimite icoana!

Pentru America prețul e următorul: 60 cenți o icoană singuratică. franco recomandat!

Două icoane luate de-odată să trimit franco recomandat pentru 1 dollar!

— Tot aci și tot cu acel preț:

„Intrarea lui

MIHAI VITEAZUL

în Alba-Iulia”.

Cine comandă amindouă chipurile de-odată, cruță cheltuiala de postă la unu din ele! Cu 4 cor. 70 fil. (în loc de 5 cor.) le capătă pe amindouă franco-recomandat, în loc de 5.50.

Pentru America:

Amindouă icoane, alui Mihai și alui Horia, cumpărate de-odată, să trimit pentru 1 dollar franco recomandat!

Trimiteți prețul înainte la:

„Librăria Națională”

S. Bornemisa
Orăștie Szászváros.

Pășune.

O moșie de pășunat, cam 300 jugăre catastrale, se dă în arindă îndată.

Tot acolo să află cam 600 măji de nutreși (trifoiu, fin și otavă) și o moară cu 2 petri, cu intravilan și edificiu, de vânzare, din mână liberă.

Cei ce se interesează în pavința aceasta, să se adreseze la notariul cercual din comuna Gogán, com. Kisküküllő.

(1138) 3-3

VINURI

vechi și noi — de vindet!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos), PETRU BENEA, căci Vă trimite numai *vinuri bune, curate și pe lingă prețurile cele mai moderate!*

Vinuri vechi: Vin alb 82 M.,
Rizling 86 M.,

Roșu 1 cor. Siller 78 M.
Carbenet 1 cor. 10 M.

Vinuri noi: Alb 58 fil, Siller
60 fil., Rizling 62 fil.

Rachie de trevere (comină) K. 1.60.
Rachie de comină, specialit. K. 2.20.

Prețurile sunt semnate după litru, în fileri. Vinurile și rachia să expedieze sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu rambursă. Vase imprumutate pe timp de 2 luni. Pentru sănătatea vinului garantez:

(947) 16- **PETRU BENEA,**
proprietar de vii în Șiria
Világos, (Arad. M.)

„Compagnie General Transatlantique”

Linia Franceză

Linie regulată directă
de vapoare rezezi,

Havre—Newyork

și
Canada

peste Basel (Elveția) și Paris.

Cancelarii:

Budapesta, VII Bares-tér. 15.

Telefon: Jézusf 14-97.

(1033) 22-26

Dacă toate le-ai cercat

dacă în toate te ai înșe'at,
atunci cumpără-ți o sticlă de

SPIRT SĂRAT „HUNGARIA“

singurul adevărat și singu-
rul care la expoziția din
Paris a câștigat cel mai mare
premiu: „Grand Prix Paris“.

Vinzător principal:

CORNEL DEMETER,
apotecar în Orăștie.

Se capătă și în prăvăliile mixte și
în toate farmaciile din țară.

(1150) 1-26

CAPITAL SOCIAL Coroane 1,200.000.
Gire-Cento la „ALBINA“. — Postsparkassa ung. 29.349

„Banca Generală de Asigurare“ societate pe acții în Sibiu
(Nagyszeben) — este:

întîia și singura bancă de asigurare românească,
înființată de băncile românești de împrumut din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **Parteniu Cosma,** directorul-executiv al „Albinei“ și președintele „Solidarității“.

„Banca Generală de Asigurare“ face totfelul de asigurări în deosebi: asigurări contra pagubelor
din foc și asig. asupra vieții în cele mai favorabile combinațiuni.

Asigurările se pot face la oricare bancă românească (instituit de credit), precum și la agenții și bărbaiții de
încredere ai Societății. — Prospecte (îndrumări și lamuriri), tarife și informațiuni se dau gratis și îndată.

Persoanele cunoscute ca acvatori buni și cu legături, pot fi primite ori-cînd în serviciul Societății.

„Banca Generală de Asigurare“ dă lamuriri gratuite în ori-ce treburi de asigurare,
fără deosebire că acele asigurări sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Gei interesați să se adreseze la: „Banca Generală de Asigurare“, Centrala din Sibiu—Nagyszeben

ori la Agenturile ei principale din Brașov (fil. „Albina“) și Arad (Jóseffhóroszeg-ut 1/a).
în Orăștie la „ARDELEANA“ (di Simion Dămian, funcționar).

ARDELEANA

instituit de credit și economii în Orăștie.

Primește depuneri
spre fructificare cu

5, 5½ și 6%

după mărimea sumei, termenul de abdicere și
după natura depunerii.

Darea de interese după depuneri o plătește
instituitul.

(1109) 9-12

Direcțiunea.

**„ATELIERUL DE ȚESĂTURI
ȘI CUSĂTURI ROMĂNEȘTI“**

Din ORĂȘTIE (SZÁSZVÁROS)

Dă împrumut: pentru serate și baluri:

porturi femești: de Orăștie, Pădureancă și Tul-
gheș, pentru taxa de folosință a costumului
cor. 10.— plus spesele de porto. *Costume de
Călușeri* pentru taxa de folosință a unui costum
cor. 5.— plus spesele de porto.

Are de vânzare:

costume complete port de Tulgheș à cor. 100.—
costume complete port de Orăștie à cor. 160.—
costume complete port de Pădureancă à cor. 120.—

— Primește comande de tot felul și exe-
cută după modele din Atelier. —

CASSA DE PĂSTRARE (Reuniune) IN SĂLIȘTE

AVIZ

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște,
primește depuneri spre fructificare

cu 5 și 5½%

după mărimea sumei și termenul de abdicere.

Darea de interese o plătește instituitul.

(1042) 19-40

DIRECȚIUNEA

Călbeaza

la oi și vite mari, boi și vaci se vindecă numai prin
medicina probată a apotecarului **SIMION ONICIU** din Abrud
(Abrudbánya).

0 doză (porție) pentru o oaie costă 60 fileri.

0 doză (porție) pentru vite mari, 3 cor.

Comandele să pot face numai dela inventatorul medicinei:

SIMEON ONICIU,
apotecar în Abrud (Abrudbánya).

(1137) 4-5

OLIVIU PASCU,

= inginer diplomat =
ORĂȘTIE—SZÁSZVÁROS
Strada Beritului Nr. 8.

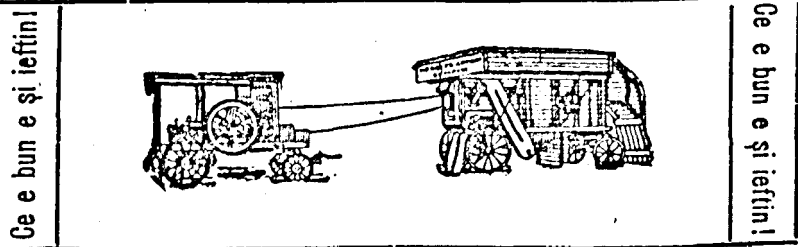
Întreprinde ori-ce lucrări tehnice și anume:
măsurări de pământ, de păduri, parcelări,
corecții de hotar, brazde, cit și desemnări
de mape și schițe.

Pregătește planuri și prelliminare privitoare la
ori-ce-fel de clădiri și alte lucrări; edifică
vile, case de locuit, clădiri economice,
plafone, și poduri de betonarmat, șosele,
trenuri normale, trenuri economice și in-
dustriale, canale, apaducte, jilipe, etc.

Interesații sunt rugați a să adresa cu incre-
dere firmel, care cu plăcere le va sta la
dispoziție!

23-28
(1023)

„AGRICOLA“, Întreprin. de mașini agricole și motoare
BUDAPEST, V. Kőrál-utca 9.

Totfelul de ulyeri și ourelei

Totfelul de articoli tehnici

Motoare de oleu brut originale șvedlene și originale
DIESEL, pentru instalațiuni de mori și pentru alte scopuri industriale.
Motoare de benzîn și oleu brut pentru garniturile de frelerat, cari func-
ționează în toată țara spre deplina încredințare a cumpărătorilor.

Se află pururea în depozit!

Prețuri moderate! Condițiunile cele mai favorabile de solvire în
rate pe mai puțin ani. Catalog de prețuri și deslușiri de specialitate
se dau la cerere gratuit și franco. (1130) 4-12

Correspondență românească!